

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาวิชาชีพรู ในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาวิชาชีพรูในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

1.1 กระบวนการที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งอยู่ในระดับอุดมศึกษา มีการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดด้วยการเรียนโดยการกระทำด้วยตนเองในสถานการณ์ที่จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด อภิปรายซักถาม แสดงความคิดเห็น และสะท้อนการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่ว่า ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีได้ลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้โดยการทำและการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ ผ่านแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (ทิศนา แคมมณี, 2545)

1.2 ระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการ

การดำเนินกระบวนการเรียนรู้ใช้เวลาเพียง 1 ภาคการศึกษา ซึ่งระยะเวลาในการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรมน้อย ซึ่งในบางกิจกรรมยังไม่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ออกมาได้อย่างชัดเจน

2. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาวิชาชีพรู

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนที่เข้าร่วมกระบวนการได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายผ่านกระบวนการเรียนรู้ 9 ขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ (Gagne) ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งผู้เรียนที่ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในหลายรูปแบบ เช่น การทัศนศึกษา การลงมือปฏิบัติในสถานที่จริง เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาความรู้ที่มีอยู่ตนเอง

“จากที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของจังหวัดจันทบุรี ทำให้ได้รับความรู้ต่าง ๆ รอบตัว มากมาย บางเรื่องเป็นสิ่งที่มียู่และเห็นทุก ๆ วัน แต่ก็ไม่เคยคิดว่าจะมีประโยชน์ เช่น พริกไทย ไม่เคยรู้ถึงสรรพคุณของมันเลยว่ามีประโยชน์มากมายและได้เรียนรู้ถึงความความเป็นมาของเสื่อจันทบูร ซึ่งเป็นของพื้นเมืองของชาวจันทบุรี

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาสิบสอง (นามสมมติ)

2.2 ด้านทักษะและความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาในท้องถิ่น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพครูต่อไป

“จากที่ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาของจังหวัดจันทบุรี ถ้าในอนาคตหนูเป็นครูจะนำเอาสิ่งของที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอน เช่น ทุ่น แห อวน ฯลฯ พาเด็ก ๆ ไปดูแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น การทอเสื่อ การเยี่ยมชมชุมชนริมน้ำจันทบูร เยี่ยมชมตลาดพลอย ที่มีชื่อเสียง การเยี่ยมชมเจียรไนพลอย และแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เช่น เมืองเพนียดที่วัดทองทั่ว”

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาสิบสอง (นามสมมติ)

2.3 ด้านเจตคติและความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้

ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นมีความรู้สึกภาคภูมิใจ รัก และหวงแหนภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง จนอยากจะเผยแพร่ให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดและได้เรียนรู้เหมือนที่ตนเองได้เรียนรู้

“จากที่ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหมด อยากจะบอกว่าภูมิใจที่เกิดเป็นคนจันทบุรี ถึงแม้ว่าจะเป็นเมืองที่ไม่ใหญ่มากนัก แต่บ้านของเราที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีภูมิปัญญาที่สั่งสมกันมานานจนถึงปัจจุบัน ถ้าหนูไปเป็นครูจะให้ลูกศิษย์ของหนูได้เรียนรู้บ้าง”

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาสิบสาม (นามสมมติ)

ข้อเสนอแนะ

กระบวนการที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น มีลักษณะเฉพาะกับการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ที่จะนำเอาองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และการนำเอาองค์ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการประกอบวิชาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะนี้มีความเฉพาะในแต่ละสาขาวิชา การนำกระบวนการนี้ไปใช้ จึงควรมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนที่ต่างกันไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี